AZTAG
JOURNAL ARMÉN. QUOTIDIEN
B. P. 587 BEYROUTH, Liban
Téléphone N° 36-29

Directeur-Propriétaire
HAIG BALIAN

ԲԱԺԱՆՈՐԴԻՆ
ՍԻՒՐԻՈ տար. 550, վեցամսեայ 300 Ս.Դ
ԱՐՏԱՍԱՀՄ. տրկ. 7, վեցամսեայ 4 տոլար

ԱԶԴԱԿ

ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ

ازتـــاك

جريدة سياسية ادبية اقتصادية صدرة
ՀԵՌԱՁԱՅՆ ԹԻՒ 36-29

ԵՓԵՔՇԱԲԹԻ ՆՈՅԵՄԲԵՐ 21 1933
Գնորէ ՀԱՅԵՐ 2.50 Ս.Դ.

Է ՏԱՐԻ | Ամեն առաւոտ պէտք է բերէ բերթիս տնօրէնին հասցէին | Տնօրէն — Խմբագիր՝ ՀԱՅԿ ՊԱԼԵԱՆ | Ձեռագրակուած յօդուածները չեն վերադարձուիր | Թիւ 178 (1016)

ՖՐԱՆՍ ԵՒ ՍԻՒՐԻԱԿԱՆ ԴԱՇՆԱԳԻՐԸ ՍՏՈՐԱԳՐՈՒԱԾ

ՍԻՒՐ. ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻՆ ԲԱՑՈՒՄԸ

Ն.Վ.ՍՈՒՊՀԻՊԷՅ ՊԷՐԼԷՔԷԹ-ՎԵՐԸՆՏՐՈՒԱԾ

Ազգային վէճեր ժողովի ընթացքին

ՅԱՋԱԲԱԹ ՕՐ ԱՄԲՈՂՋ ՔԱՂԱՔԸ ՓԱԿ ՄՆԱՑ

Դամասկոս, 19 Նոյեմբեր

Երէկ, չաբաթ առաւօտ ժամը 9ին, երեսփոխանական ժողովը գումարուեցաւ, ընտրելու համար ժողովի նոր նախագահն ու յանձ. նախումբերը։ Խորհրդարանի ճամբուն վրայ և շուրջ, Ֆրանսական զինուորական ուժեր խիտ շարքերով շրջաններ կազմած էին։ Եւ հակառակ ցոյց տրուած խիստ հսկողութեան և արգելքին, խորհրդարանի շէնքին առնչ ծովածաւալ բազմութիւն մը հաւաքուած էր, որոնք կը դժուարացնէին նոյն իսկ արտօնեալներու մուտքը սրահէն ներս։

Ժամը 9ին հասան վարչապետն ու նախարարները և հետզհետէ ամբողջական երեսփոխանները։ Ժամը 9.20ին սրահ մտան ազգայնական երեսփոխանները, 16 հոգի։ Ժողովուրդը, դուրսը՝ ներսը, ծափերով կ'ողջունէր ազգայնական երեսփոխանները, որոնք միևնոյն պահուն կը հասնէին։ Անցած շրջանի ժողովի նախագահ Սուպհի պէյ Պէրէքէթ և դիւանի անդամները բազմած էին երեսփոխաններու մէջ։ Ժողովին ներկայ էին նաև հանր. նախագահի դիւանապետ Նէճիպ պէյ Արմանազի և Բարձր Գոմիսէրի պատուիրակը։

Իբրև ամենատարեց երեսփոխաններու, Ֆարիս պէյ Զըղպին վիճակուեցաւ առաջնորդել ժողովը վարելու և նոր նախագահի ընտրութիւնը յաղողցնելու պաշտօնը։ Ընտրութեան ձեռնարկուելով տեսնուեցաւ որ ազգայնական երեսփոխանները ձեռնպահ կը մնան։ Ներկայ 69 երեսփոխաններէն 52 ձայն ստացաւ Սուպհի Պէրէքէթ։ Եթէ 16 ազգայնական երեսփոխանները, որոնք ձեռնպահ մնացին, նկատի չառնուին, կարելի է ըսել որ Սուպհի պէյ միաձայնութեամբ ընտրուեցաւ խորհրդարանի նախագահ։

Ն. Վ. Սուպհի Պէրէքէթ գրաւելով նախագահական աթոռը, շնորհակալութիւն յայտնեց իրեն յայտնուած վստահութեան համար։ Ձէմիլ Մէրտէմ պէյ պատասխանելով ըսաւ։

— Կը յուսանք որ, Փարիզի մէջ ֆրանսական կառավարութեան յանձնածդ տեղեկագրին վրայ հաստատ կը մնաք։

«Ինչալլահ, Ինչալլահ» պատասխանեց Սուպհի պէյ։

Երեսփոխան Ֆախրի պէյ Խուրի այս միջոցին առաջարկեց երկու վայրկեան ոտքի կենալ, յարգելու համար հանգուցեալ Ծէյհալ Քաղաւորի յիշատակը։ Երեսփոխանները իսկոյն ոտքի կանգնեցան։

Ինչ վերչ ձեռնարկուեցաւ դիւանի ընտրութեան։ Հանրի պէյ Հինտիէ 39 ձայնով և Ֆարիս պէյ Զըղպի 35 ձայնով ընտրուեցան փոխ-նախագահներ։ Քարտուղարներ ընտրուեցան Սաիտ Իսկագ եւ Համիտ էլ Խաճա։ Քննիչներ ընտրուեցան Էմին Սէմքուի, Արիֆ Ճէզմը և Մովսէս Տէր Գալուստեան, սակայն Պ. Տէր Գալուստեան հրաժարեցաւ։ Սաիտ Իսկագ, ժողովի քարտուղարը, յայտնեց որ եթէ անկ պատճառով երեսփոխան մը մերժէ իրեն վստահուած պաշտօնը, պէտք է ներկայացնէ իր առարկութիւնները։ Այս միջոցին Ֆախրի պէյ Խուրի ոտքի ելաւ և յայտնեց, «ինչո՞ւ ուրեմն ազգայնական երեսփոխաններէն բացատրութիւն չուզուիր իրենց ձեռնպահութեան պատճառներուն շուրջ։ Աղմուկ մը յաղորդեց այս խօսակցութեան, որու միջոցին Ֆախրի պէյ Խուրի առաջացաւ դէպի բեմ և ցոյց տուաւ ազգայնականներու ձեռնպահութեան պատճառները, յայտնելով որ ներկայ կառավարութիւնը, նախագահութիւնները անիմաստ բաներ են, քանի որ դաշնագրի 116րդ յօդուածը կայ ու կը մնայ։ Խօսքը ուղղելով վարչապետին ու նախարարներուն, Ֆախրի պէյ ըսաւ. «ձեր բոլոր որոշումներն ու վճիռները կրնան չէզոքացուիլ հոս ձեր քովը նստող Պ. Վէպէրի գրչի մէկ հարուածով, սէրէ կառավարութիւնը ազատ ըլլաը, սուրբ մը պէս մեր գլխուն չի պիտի նստեր ան և խանգարել մեր գործերը»։

Սէլիմ պէյ Ճամպէրթ, նախկին կրթական նախարարը, մէկ ամիս առաջուընէ ուզեց, առարկելով որ հանդիստի պէտք ունի, առկայն ժողովը մերժեց։ Անկէ վերչ, Նուրի պէյ Ֆըրէյհ, Տէր Զօրի երեսփոխան, Սիւրիական միութեան շուրջ ուզեց հասկնալ Սուպհի պէյի տեսակէտը։ Նախագահը պատասխանեց։

— Հիմա այդ մասին ըսելիք չունիմ, ինչո՞ւ անժամանակ հարցեր մէջտեղ կը դնէք։

Ֆախրի պէյ Պարուտի, զուարճալի քօղով յայտնեց որ, նման դաշնագիր մը երբեք պէտք չէ ստորագրուի. ան որ կը ստորագրէ, կը քանդուի տունը։

Յառաջիկայ երեքշաբթի օր, ժամը 8ին պիտի գումարուի երկրորդ ժողովը, որու միջոցին պիտի ամբողջացուին յանձնախումբերը և քննութեան նիւթ պիտի դառնայ դաշնագիրը։

Երէկ, քէպէտ չուկաները փակ մնացին, սակայն ոևէ տգեղ ցոյց կամ միջադէպ չպատահեցաւ, չնորհիւ ձեռք առնուած հսկողութեանց և միջոցներու։

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԴԱՇՆԱԳԻՐԸ ՍՏՈՐԱԳՐՈՒԱԾ ՍԻՒՐ. ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ

«Էլ Նէհար» այս առաւօտ, երկուշաբթի, յաւելուած մը հրատարակած է, որմէ յայտնի կ'ըլլայ որ Ֆրանսա և Սիւրիական դաշնագիրը ստորագրուած է Սիւրիական կառավարութեան կողմէ և փոխանակուած են ըրօթոքօլները։ Դաշնագրի ամբողջական պատճէնը հրատարակուած է «Էլ Նէհար»ի յաւելուածին մէջ։

ՖՐԱՆՍ ԵՒ ՍԻՒՐԻԱԿԱՆ ԴԱՇՆԱԳԻՐԸ

Հանր. նախագահին յայտարարութիւնները դաշնագրին շուրջ

Ի՞ՆՉ ԿԸՍԷ Պ. ԼԱՎԱՍՔԸՐ ՍԻՒՐ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՄԱՍԻՆ

Ազգային համագումարի պաշտօնական յայտարարութիւնը կացութեան մասին

(Սեփական թղթակցութիւն)

Դամասկոս 18 Նոյեմբեր

Հակառակ շրջան ընդդիմադրական գրոյցներու եւ կարգ մը թերթերու գրգռիչ հրատարակութեանց, երէկ, ուրբաթ, ամբողջ օրը անցաւ խաղաղ, շուկաները միացին բաց եւ մղձիներու առջեւ հաւաքուող բազմութիւնները արգիլուեցան ցոյցեր և թափօրներ կազմելէ։ Ձեղտն նաև յուզող ու գրգռող ճառեր մղձիներու մէջ։

Եւ այդ բոլորը ի հարկէ կառավարութեան շնորհիւ կանոնաւոր հսկողութեան և կանխազգուշական միջոցներուն շնորհիւ։ Ուրբաթ առաւօտ կանուխէն քաղաքի բոլոր մուտքերուն մէջ, ճամբաներու անկիւնները, հրապարակներու վրայ և մանաւանդ իշխանական պաշտօնեաներու առջեւ կը պարզէին ռազմականական կառուցուածքներ և սպահի զինուորներ։ Զինուորական գումարտակներ գնդացիրներ և զինուած, գրաւած էին իրենց գիրքերը եւ քաղաքի ապահովութիւնը յանձնուած էր զօրավար Կարշրըի։ Դամասկոսի զինուորական հրամանատարին։ Խորհրդարանի շէնքին առջեւ կ'սպասէր կարեւոր ուժ մը։ Մինչեւ այսօր, դեռ կը շարունակուի զինուորական միևնոյն խստութիւնն ու հսկողութիւնը։

Յայտարարութիւններ դաշնագրի շուրջ

Դաշնագրի շուրջ ըսի բաւները կը շարունակուին։ Տիրող կարծիքը այն է որ նախարարութ խորհուրդը եւ բարձր Գոմիսէրը համաձայնած են դաշնագրի բոլոր կէտերուն շուրջ, սակայն ցարդ վերջնական ստորագրութիւնը տեղի ունեցած չէ։ Նախարարները կը վարանին հանրային կարծիքին առջեւ եւ չեն համարձակիր ստորագրելու, մանաւանդ դեռ որոշ չէ երեսփոխանական ժողովի քուէներ դիրքը։ Ուրիշ պատճառ մը ալ արգելք հանդիսացաւ եւ կը հանդիսանայ կառավարութեան վճռական կեցուածքին, կրթական նախարարի հրաժարումն ու արտաքին նախարարին կարգ մը ատելութիւններն են։ Երեսփոխանական ժողովի քուէներ դիրքէն կախում ունի կառավարութեան վճռականութիւնն ու համարձակութիւնը։

Հանրապետութեան նախագահ Ն. Վ. Մուհամէտ պէյ Ալի Ապէտ ընդունած է կարգ մը Դամասկոցի երեւելիներ եւ զանազան հասարակներու պատգամաւորներ և անոնց յայտարարած է թէ կարելի չէ որ Սիւրիոյ եւ Ֆրանսայի միջեւ կնքուած դաշնագիր մը որ Իրագի եւ Անգլիոյ միջեւ կնքուածէն աւելի նպաստաւոր չըլլայ։ «Ես, ըսած է Ն. Վ. Նախագահը, գրաւած եմ այս պաշտօնը ոչ թէ փառքի եւ դրամի համար, այլ իմ հայրենիքիս ծառայելու և անոր բարօրութեան նուիրուելու համար։ Հետեւաբար ինչպէ՞ս կրնաք ժամանել որ մեր եւ Ֆրանսայի միջեւ կնքուած դաշնագիրը ամենանպաստաւորը եղած չըլլայ, եթէ ժողովուրդին այնքան վստահութիւն չեմ ներշնչեր, կը հրաժարիմ նախագահութենէն։

Վերջապէս Հագգը պէյ Ազմ եւս իրեն ուղղուած հարցումի մը պատասխանելով դաշնագրի շուրջ, ըսած է. «Մեր ուսումնասիրած դաշնագիրը Սիւրիոյ շահերուն նպաստաւոր է եւ իրագի դաշնագրէն աւելի նպաստաւոր։ Իսկ Սիւրիական միութեան մասին ուղղուած հարցումին չէ ուզած պատասխանել։

Պ. Լավասքր Սիւր. Միութեան շուրջ

Բարձր Գոմիսէրի Հալէպի պատուիրակ պ. Լավասքր, որ սիւրիական խնդիրներուն քաջածանօթ է և կարեւոր դեր մը ունի այդ ուղղութեամբ տեղի ունեցող բոլոր կարգադրութեանց մէջ, առենք մը ի վեր կը գտնուի Տամասկոս և չփնան մէջ է երեսփոխանական խմբակներու, նախարարներու և կառավարութեանց հետ։ Սիւրիական Միութեան շուրջ իրեն ուղղուած հարցումի մը պատասխանելով, երէկ, պ. Լավասքր հետեւեալ յայտարարութիւնները ըրած է.—

—Կը կարծեմ որ, միութիւն ըսելով դուք կը հասկնաք Ձէպէլ Տրիւզի և Ալաուիներու կեցումը Սիւրիոյ։ Ֆրանսական տեսակէտը սակայն հակառակ չէ մօտաւոր ապագային իրագործելու համար այդ ծրագիրը։ Ներկայ պայմաններուն ձէպէլ Տրիւզի իր ուղի վիճակին մէջ մնալը անհրաժեշտութիւն մըն է։ Գալով Ալաուիներուն, երբ անոնք ալ քաղաքական որոշ հասունութեան մը հասնին, պիտի կազմեն Սիւրիական Հանրապետութեան մաս։ Իմ կարծիքով շատ մօտիկ ապագային պիտի իրականանան այդ ծրագիրները։ Եւս կը վստահիմ ձեզ որ Ֆրանսայի համար այդ երկու երկիրները չի պիտի դադրին երբէք Սիւրիական Հանրապետութեան մաս նկատուելէ։

Պ. Լավասքր աւելցուցած է նաև որ այս յայտարարութիւնները իր անձնական կարծիքին հետևանքն են և պաշտօնական հանգամանք չեն կրեր։

Ազգայնականներու աշխատաւիճակը

Ինչպէս գրեցինք հանրիցս, ազգայնականները այս օրերս եռուզեռի մէջ են և արագ կրգ մը ժողովներ կը գումարեն։ Սիւրիոյ և Լիբանանի զանազան մասերէն հաւաքուած մօտ 100 ներկայացուցիչներ այս միջոցիս Տամասկոս կը գտնուին և գիշեր ցերեկ ժողովներ կը գումարեն ներկայ կացութեան և դաշնագրի հանդէպ իրենց դիրքերը որոշելու համար։ Երէկ պ. Մարքաւիի բնակարանին մէջ տեղի ունեցած համագումարը սահմանական արգելքի հանդիպած է։ Աւելի վրայ մօտ 200 ազգայնական պատուիրակներ գումարուեցան Ֆախրի պէյ Պարուտիի առան մէջ և երկար խորհրդակցութիւններ ունեցան։ Սոյն ժողովին մէջ որոշուեցաւ քաղաքը փակ պահել յաջորդ (այսօր) օր երեսփոխանական ժողովի բացումին առիթով և խաղաղ ցոյց մը կատարել դաշնագրին դէմ։ Երեկոյեան անոնք ժողովեցան Ֆարէս պէյ Խուրիի բնակարանը, ուր կատարեցին և հատատեցին պատրաստուած պաշտօնական յայտարարութիւնը։

Ազգայնականներու յայտարարութիւնը

Քարէս պէյ Խուրիի տան մէջ գումարուող Ազգայնական համաժողովը որոշեց ժամուին ցանձնել պատճառական յայտարարութիւն մը, ստորագրուած Հաճիմ պէյ Աթասիի կողմէ. որուն ամփոփումը հետեւեալն է. —

Այս ազգի անկախութեան եւ ազատութեան համար մղած պայքարներու արդիւնքը ըլլալով, 1931ի գարնան վերջերը, նախկին Բարձր Գոմիսէրը յաջեց որ Սիւրիոյ մէջ պիտի յառաջացնէ ժողովուրդէն ընտրուած երեսփոխանական ժողով եւ ասոր հետ պիտի կնքէ դաշնագիր մը Սիւրիոյ եւ Քրանսայի միջեւ։ Հակառակ ասոր որ այդ յայտարարութեան մէջ մութ կէտեր կային եւ գիտնալով հանդերձ որ Բ. Գոմիսէրութիւնը ընտրական ազատութիւնը պիտի խլէ, որուհետեւ այդ տաժանելի ճամբուն վրայ գործել, որուհետեւ որ եթէ Քրանսան կ'ուզէ բարի կամեցողութիւն, մենք աւելին ցոյց տանք, իսկ եթէ գէշ տրամադրութիւններ ունի, մեր բոլոր ուժով պատպանենք մեր իրաւունքները։

Հարկ չկայ ցոյց տալ թէ՝ այդ ճամբուն վրայ որքան արիւնոտ բախումներ եւ դէպքեր տեղի ունեցան, յառաջացնելու համար Քրանսայի առջեւ վիպ ծուռ մարմին մը։ Քրանսացիներ կարծեցին որ յաջողեցան եւ պատրաստեցին այն տեսակ դաշնագիր մը, որուն ընդունելուին համոզում ունէին։ Ազգայնականներ միայն այն պայմանով ձեռ տուին Քրանսայի, եթէ ան վերջ դնէր ներկայ կացութեան եւ իր ծրագիրներուն եւ ընդունէր Սիւրիական Միութեան սկզբունքը։ Այդ պատճառաւ 1933 Փետրուարին Հալէպի համաժողովը որոշեց չմասնակցիլ այն բոլոր բանակցութեանց եւ դաշնագիրներուն, որոնք սիւրեան սկզբունքը չեն յարգեր անկէ վերջ մենք հաստատեցինք կառավարութենէն եւ երեսփոխանական ժողովէն, ապացուցով որ փոխուի Քրանսայի հանդամանութիւնը։

Փոխուեցաւ նախկին Բ. Գոմիսէրը եւ եկաւ նորը, սակայն պ. Տը Մարթէլն ալ կ'ուզէ երկիրը բաժնող դաշնագիր մը պատրաստել։ Այս վտանգներուն առջեւ մենք տեսանք որ մեր պատասխանութիւնն է պաշպանելու երկրին իրաւունքները, ժողովին ներս թէ՝ դուրս։ Միութիւն չի պարունակող դաշնագիր մը պէտք չէ ընդունուի, ինչ ալ ըլլան պայմանները։

ՊԱՂԵՍՏԻՆԵԱՆ ՆԱՄԱԿԱՆԻ

(Սեփական թղթակցութիւն)

Հակահրէական պոյքոթ.— Ո՞վ է պատասխանատու.— Orլ.ճսդիր
Ժողով.— Էմիր Ապտուլլահ Պաղեստինի թագաւո՞ր.—
Արաբ. Գործադիրը նիստի հրաւիրուած.—
Զինադադարի տարեդարձը

Երուսաղէմ, 16 Նոյ.

Կացութիւնը ներկայիս հանդարտ է ու խաղաղ։ Շուկան իր բնականոն եռուզեռին մէջն է։ Յուզութեանց և անկարգութեանց օրերուն ձեռք ձգուած սահմանական խստութիւններն ու հսկողութիւնը զգալապէս թեթեւցած են։ կեանքը, տրամքնապէս, մեծապէս բարւոքած վիճակ մը կը ներկայացնէ։ Վերջացող չաբաթը ամենաերկար խաղաղ անցաւ և որևէ անախորժ կամ տխուր դէպք չպատահեցաւ։

Ձերբազին ճակատի վրայ տիրող այս հանդարտութեան հակառակ, «ներքին ճակատը կը թուի թէ գործի վրայ է։ Հասկնալի է թէ ի՛նչ է այդ գործը։ Գործադիրը և Արաբական մամուլը համաձայն են, որ օգուտ պայքարը չարունակուի նոր թափով մը և ընդգրկէ նաև հակահրէական ընդհ. պոյքոթ։

Ճէմալ էֆ. էլ Հիւսէյնի, սկզբ Գործադիրի քարտուղարներէն և ազդեցիկ անդամներէն, որ մասնայ 5ին երեսփոխանութեամբ Աքեայի բանէն ազատուեցաւ, «Երուսաղէմի էլ Ճէմա'ա էլ Արապիա» թերթին մէջ յայտնած մէկ յօդուածով կը հրաւիրէ ժողովուրդը «կանգ չառնել պայքարին ճիշդ ժէյճեզը» և մեծ թափով մը չարունակել կռիւը։ Ծօդուածագիրը կը հրաւիրէ Արաբ ժողովուրդը հակահրեայ պոյքոթի, որ պէտք է սկսնայ խստութեամբ ի գործ դրուի, ինչպէս նաև զօրաւոր արգելիչ միջոցներ ձեռք առնելու հողային հարստութեանց և կալուածներուն վաճառումներուն դէմ։ Մէկ խօսքով Ճէմալ էլ Հիւսէյնին նոր պայքարի արշաւանք (քէմբէյն) սկսելու յատուկ գովերէն է։ Ան կը յայտնէ միևնոյն յօդուածով, թէ եթէ երբեք Պաղեստինի արաբները այս պայքար—արշաւանքին չի ձեռնարկեն, անոնք սպաննուած և վիրաւորուած իրենց եղբայրներուն դատաճանները պիտի նկատուին, որոնք կռուեցան ու իննան Արաբներու դատին համար։

Առենք չէ հիմա իշխանութեանց հետ վիճելու, կը չարունակէ յօդուածագիրը, խոսվութեանց օրերուն իրենց չարժան օրինաւորութեան մասին և պէտք է թողուլ նման բոլոր վէճերն ու հարցերը փաստաբաններուն ձեռքը։ «Ժողովուրդը պէտք է չարունակէ իր պայքարը մինչև այն օրը, երբ Գործադիրը նոր քայլերու մասին որոշում կը կայացնէ «ինչ գրէ Գործադիրդ այս ազդեցիկ անդամը։

«Ֆալէսթին» թերթը խմբագրական մը կոչ կ'ընէ Արաբական մամուլին նոր ու եռանդուն թափով մը հակահրէական պոյքոթի պրոպականդի ձեռնարկելու։

***

Ո՞վ է պատասխանատուն վերջին ահրիւնահատութեանց, կամ ո՞վ կարող է ըլլալ։ Այս հարցի շուրջ կարծիքի մեծ տարբերութիւն կայ կառավարութեան և Արաբներու միջև։ «Ֆալէսթին» թերթը խմբագրականով մը կը հրաւիրէ Եաֆայի և ուրիշ վայրերու մէջ խռովութեանց ընթացքին վիրաւորուղներուն, որ ահաբեկութեան դէմ դառնան, որովհետև, ըստ թերթին, ահաբեկութիւնն է միակ պատասխանատուն և պատճառը արիւնահեղութեանց և բռնութիւն գոհերուն։ Թերթը կ'ըսէ թէ Արաբները ահաբեկութիւնը կ'ամբաստանեն, իսկ կառավարութիւնը ահաբեկութեան ընթացքը կը գովէ ու կը ներքաշէ։ «Այս տարակարծութիւնը միմիայն դատարանը կրնայ լուծել» կը գրէ Ն. Ֆայի թերթը։

Լուրի մը համաձայն, արաբական շրջանակները մտադիր են, 1929ի դէպքերէն վերչ Պաղեստին եկած Շօի քննիչ յանձնախումբին առջև Արաբական գատին պաշպանութիւնը տանձնած իրաւաբան պ. Սիլին կրկին հրաւիրել Պաղեստին եւ յանձնել իրեն պաշպանութիւնը այն դատին, որ ահաբեկութեան բռնած ընթացքին դէմ կը մատնէն բանայ։

***

Երուսաղէմի «Մէրաթ էլ Շարք» թերթին համաձայն, մարզպանը մտադիր է լայն առանձնաշնորհումներով օժտուած օրէնսդիր ժողով մը կանչի կոչել։ Կը կարծուի թէ կազմելիք ժողովը աւելի շատ անդամներ պիտի պարունակէ իր մէջ, քան ինչ որ նախապէս ծրագրուած էր, եւ պիտի կարենայ ելեւմտական տոյժը քուէարկել, Քաղելով վերջին խօսքը Մարզպանին։

***

Նոյնպէս, ըստ թերթի տեղեկութեան, կառավարական զանազան պաշտօնատուներու անօրէնները Պաղեստինցիներէ պիտի ընտրուին եւ այս վերջիններուն պիտի օժանդակեն մէկական Անգլիացի խորհրդականներ։

***

Ըստ «Մէրաթ էլ Շարք»ին, Անդրյորդանի Էմիր Ապտուլլահ Պաղեստինի եւ Անդրյորդանի Թագաւոր պիտի հանդիսանայ։

Ուրիշ լուրի մը համաձայն, Էմիրը չուտով Անգլիա պիտի մեկնի, ուր, կը կարծուի թէ ի միջի այլոց, պիտի պաշ-

---

գիր մը Սիւրիոյ եւ Քրանսայի միջեւ։ Հակառակ անոր որ այդ յայտարարութեան մէջ մութ կէտեր կային եւ գիտնալով հանդերձ որ Բ. Գոմիսէրութիւնը ընտրական ազատութիւնը պիտի խլէ, որուհետեւ այդ տաժանելի ճամբուն վրայ գործել, որուհետեւ որ եթէ Քրանսան կ'ուզէ բարի կամեցողութիւն, մենք աւելին ցոյց տանք, իսկ եթէ գէշ տրամադրութիւններ ունի, մեր բոլոր ուժով պատպանենք մեր իրաւունքները։

Հարկ չկայ ցոյց տալ թէ՝ այդ ճամբուն վրայ որքան արիւնոտ բախումներ եւ դէպքեր տեղի ունեցան, յառաջացնելու համար Քրանսայի առջեւ վիպ ծուռ մարմին մը։ Քրանսացիներ կարծեցին որ յաջողեցան եւ պատրաստեցին այն տեսակ դաշնագիր մը, որուն ընդունելուին համոզում ունէին։ Ազգայնականներ միայն այն պայմանով ձեռ տուին Քրանսայի, եթէ ան վերջ դնէր ներկայ կացութեան եւ իր ծրագիրներուն եւ ընդունէր Սիւրիական Միութեան սկզբունքը։ Այդ պատճառաւ 1933 Փետրուարին Հալէպի համաժողովը որոշեց չմասնակցիլ այն բոլոր բանակցութեանց եւ դաշնագիրներուն, որոնք սիւրեան սկզբունքը չեն յարգեր անկէ վերջ մենք հաստատեցինք կառավարութենէն եւ երեսփոխանական ժողովէն, ապացուցով որ փոխուի Քրանսայի հանդամանութիւնը։

Փոխուեցաւ նախկին Բ. Գոմիսէրը եւ եկաւ նորը, սակայն պ. Տը Մարթէլն ալ կ'ուզէ երկիրը բաժնող դաշնագիր մը պատրաստել։ Այս վտանգներուն առջեւ մենք տեսանք որ մեր պատասխանութիւնն է պաշպանելու երկրին իրաւունքները, ժողովին ներս թէ՝ դուրս։ Միութիւն չի պարունակող դաշնագիր մը պէտք չէ ընդունուի, ինչ ալ ըլլան պայմանները։

«ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՏԱՍԸ ՏԱՐՈՒԱՆ ՀՐԱՇՔԸ»

ՎԵՐԱԾՆՈՒՆԴ Մ. ՔԷՄԱԼԻ ՀԱՆՁԱՐԵՂ ՂԵԿԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ՏԱԿ

Վերի խորագիրներուն տակ այս յօդուածը հրատարակուած է «Ցհյլի Թելեգրաֆ»ի մէջ։

Հեղինակն է Միս Կրէյս Էլիսըն, որ ունի ուրիշ բրախաօսը գործեր։ Այս օրերուդն է, որ գրեց «Անգլուհի մը Էնկիւրիի մէջ»,—գարեջրի օղորմորութիւններով եւ յերերաւցիներով լեցուն գիրք մը։ Այնքան փառած էր բուրք ազգային շարժման, որ անձամբ Լօզան գնաց բուրք պատուիրակութեան օգնելու եւ յոռի Ջրգրճի վրայ ճնշում բանեցնելու համար։

1922ի վերջերը Թուրքիոյ վարչապետը կարգադրեց համբարձութիւնս դէպի Էնկիւրա։ Միակ Եւրոպացի կինն էի Էնկիւրին այնթարի մնացեալ մասէն բաժնող սուրիներու երկար գին եւ ամէն պահեհութիւն ունէի ուսումնասիրելու համար կազի Մուսթաֆա Քէմալը, որ առնդեց նոր Թուրքիան։

Այդ օրերուն Մ. Քէմալ ինքնակոչ զբոսհանուր հրամանատարն էր պատերազմներու այն խուժդին զոր ինք կազմակերպեց Սուլթանին դէմ, ինչպէս նաեւ նախագահը նոր բացուած խորհրդարանին։ Կ'պարէր Ջան Գայայի բարձունքը համեստ առն մը մէջ։

ԳԻՒՂԸ ՈՐ ԵՂԱՒ ՄԱՑՐԱՒԱՂԱՐ

Էնկիւրին այդ չրջանին ժամկաւոր ախրեան գիւղ մըն էր նշանաւոր իր ահելաքան՝ և հռովմէական աւերակներով։ Նշանաւոր էր մանաւանդ այն կրառակը զոր Օգոստիանոս կայսրը քանի գոհել ետած էր անոր պատերուն վրայ։ Իբրեւ գիւղ նախնական էր ու յետամնաց, այնքան կարելի է երեւակայել։ Քանի մը խարխուլ տուներ կը տեսնուէին հոս ու հոն՝ չհնուած քրքջական ինքնաշէն յատակագիծ մը վրայ։

Ձէ փողոց կար, և ոչ ալ թիւ տուներուն վրայ։ Աճապարող չկար, աշխատող չկար բացի գիւղացիներէն և կեանքը կը տանէր այնպէս ժղեններով ու գարերով եռ էր արեւմտեան աշխարհէն,

— Միջին դարու մէջ կ'ապրինք, կը տանէր Մ. Քէմալ։

պանէ նաեւ Գաղեսարիի Արաբական դաշը...։

Խմբ Ապտալլահի եւ Գաղեսարիի Արաբ ղեկավարներու տեսակցութեան չուրջ գաղանիք կը տիրէ։

***

Գործադիրի անդամները նախագահ Մուսա Քեազիմ փաշայի առաջարկութեամբ հրաժրագիր տացած են, ամսոյս 17ին, ուրբաթ օր գումարուելիք գործադրիի ժողովին ներկայ գտնուելու համար։

***

Շաբաթ օր, 11 Նոյ.ին, Զինադադարի 15րդ տարեդարձը տօնելու պատրաստի գլխաւոր քաղաքներուն մէջ։ Գաշտօնեաները փակ էին, իսկ մէկ մասն ալ քանի մը ժամուան համար փակուեցան։ Բացի պաշտօնական հաստատութիւններէ ժողովուրդը իր գործին էր ըստ սովորականին։

Երեւակայէի զին. գերեզմանատան մէջ Մարզպանին և այլ պետական ու հիւպատոսական բարձր անձնաւորութեանց, ինչպէս նաև կրօնական հաստատութեանց ներկայացուցիչներուն տանաքցութեամբ տովորական արարողութիւն մը տեղի ունեցաւ յուշակիրմի պատուհանդանին վրայ ծաղկեպատկեր զետեղուեցան։

Հայոց պատրիարքութեան կողմէ լատարարապետ Մեսրոպ եպս. Նշանեան խաչաձև պնակ մը զետեղեց։

Այս տարի զօրանոցի և պատուհանշանները բոլորուժ տեղի չունեցան։

Արտաղութեան ներկայ էին զին. և տասիկանական չոկտաներ և ժողովուրդէն բազմաթիւ երկտեռ հանդիսատեսներ։

ԹՂԹԱԿԻՑ

Այն տան մարդիկ կ'տպրէին հողագործութեամբ։ Ցոլոր սայլեր, փայտէ անիւներով ուղեղներու լծուած կը ճչեն. չէին համբաներու վրայ և անոնց արտասց ազուկը ներդաչնակութիւն մը կը կազմէր գիւղացիներուն երգերուն հետ։ Մեծ ժասով պլուվարտ «եաչմախ» հագած կիներ կը հերկէին հողը։ Այս տեսարանը կը յիշեցնէր ինձի փաշայի մը խոտը զոր լուծ էի առեներն։

— Երբ չորս կին հող կը հերկեն քեզ համար, ի հարկէ իմաստ ունի բազմակնութիւնը։ իմաստէ զուրկ է անկից, երբ անոնք իրենց հագուստները կը գտնեն փարիզի մէջ։

***

Ճամբաները համբոյ չէին երթեք։ Ծառ ու բոյս, ծակերով ու քարերով լեցուն, որոնց վրայէն ցատկոտելով ու պարելով կ'անցնէիր ու գիշերը՝ ձիով երկար բամբորդութենէ վերադարձած ըլլալով յոգնած կ'զգայիր։

Կը ճամբորդէիր նախնական կառքերով զոր վարպետորէն կը վարէին փաթթոցաւոր «եապաճիներ — և ի՛նչ յուիտնական վարժութիւն այդ ճամբաներուն վրայ — կամ երկար, առանց զսպանակի սայլերու (եայլը) մէջ որոնք ննջարանի կը փոխուին գիշերը։ Անկողիններ չուանններով չինուած, չատ անգամ մաշած. ու ձիերուն վրայ կը տեսնէիր կապոյտ ապնճուխներ՝ չալ ոչքերը հեռացնելու համար։

Միայն երկու ինքնաշարժներ կային Էնկիւրիի մէջ ու երկուքն ալ կը պատկանէին փաշային որ երբեմն ինձի փոխ կուտար անոնց մէկը։ Ինքնաշարժը կը ցատկռտէր խորտուբորտ գետնին վրայ ու ի՛նքնիզիր գետէն որ կամուրջ չունէր. կարծես ժամնաւարար չինուած էր ան՝ այդ ճամբաներուն համար։ Հիմա Էնկիւրին չգիտ «Թագսիս» ներ ունի։

Այդ օրերուն ճամբորդը կը գիշերէր նախնական խաներու մէջ։ կիներու համար առանձին դիւրութիւններ չկային։ Ճամբորդելու յաղողութիւն ունեցող կին եղածով պիտի գոհանար և, օրինակ ինձի պէս, պիտի բաժնէր ամերիկացի միսիոնարի մը և Թուրք նախարարի հարկու տղոց սենեակը։

Նախարարութիւնները տեղաւորուած էին մարագներու մէջ որոնց սանդուխները կը ճանչէին տաքերուդ ծանրութեան տակ։ Ես կը բնակէի կարեւոր նախարարութեան մը մէջ։ Դժուարաշունկոնին մը համբերին ինձի համար և պատին ծակէն դրացիներս, երկու բարեկամ ձիեր իրենց գլուխները երկարած կը խօսէին հետս, երբ կը չոյէի իրենց կռնակը։

Հիմա էնկիւրին ունի առօրնակարգ պատառնման պանդոկներ, առողջապահական պայմաններով որոնք կը բացակայէին առաջ։ Ունի նախարարական չէնքեր, որոնք չքեղ են Թուրքիէի պէտ մայրաքաղաքի մը չէնքերուն չափ։

Անցեալին մէջ դժուարին էր հարէմներու բժշկուհին։ Մոհղնեղով լեցուն համիճները մալարիայով կը վարակէին ինձի պէս ճամբորդները։

***

— Հինգ տարի վերջը եկար ըսաւ ինձի կազին, ու պիտի տեսնես տարբերութիւնը։

Ես հինգ տարի ետքը վերադարձայ ու առաջին անգամ անոր հանդիպեցայ վարչապետական պարահանդէսին մէջ, ուր Թրքուհիներ և ևրոպացիներ կային։

Կիներուն մեծ մասը, արդարեւ, չատ ազօքնած էր, դեռ կը պահէ իր քօղը, բայց կազին մտերիմ անոնց և առանց բառ մը արտասանելու վար առաւ ճակատները։

— Ի՞նչ կ'ըսես հիմա հարցուց ինձը։

Նախարարութիւնները տեղաւորուած էին Թուրքիոյ վերաշինութիւնը։

— Աթաթիւրքի մէջ որոշէ՛ Քէ ի՛նչ կ'ուզես ու յետոյ գործէ, ըսաւ Քէմալ, մի վախնար երբեք և Թոյլ մի տար որ ակարութեամբ ամբաստանեն քեզ։ Ընարէ մտղովուրդին ամենէն յարմար վարչակերը և տարվեցուր անոր ինչպէս պիտի կառավարել։

Մուրթաֆա Քէմալի համար Աատուածը յատկդիմութիւն է։ Տգիտութիւնը՝ նը, ինձի պէս մէկու մը համար — որ Թուրք կինը ուսումնասիրել սկսած էի այն օրերէն, երբ նպարչուհին ազգկան հիւրն էի հարէմին մէջ— ապշեցուցիչ էր։

Էնկիւրին այդորմ գերման ճարտարապետ մը յատակագծով չինուած, արեւմտեան սպիտակ մարմարիոնէ մէջ— վերջին հնաոճ ոճերէն է, բիւզանդական գեղեցիկ մատնդութիւն մը, մինչդեռ էնկիւրին տանդած են իրենք իրենց գրամով և հնաոճ եւրոպական միջատութիւնէ զոր կազին հետացուցած է միտնգամընդմիշտ։

Քէմալ աշխատած է Թուրքիոյ համար ամբողջ իր կեանքին մէջ, սկսելով տասը տարեկանէն երբ, դեռ գպրոցական աղայ, Թերթ մը կը հրատարակէր ինքնիրեն և ճառեր կ'կարդար, բմբռնատեսքեան հրատիրելով իր դասընկերները։

Այդ չրջանէն արդէն կը գատատատուէր բանի մը զոր, Թերեւս, չափէն աւելի կը սիրէր — ճառախօսութիւն ժամանդ մը, որուն կը նուիրուէր յաճախ։ Իր ճառերէն մէկը ամբողջ չորս ժը տեւեց։

Մ. Քէմալի, ինչպէս և ամէն ինքզինքը յարգող Թուրքի համար հարեմը նուստաացութեան աղբիւր մըն էր։ Մուլքանններու օրով սեռերու անջատումը տեսպղական էր։ Երբ իմ բարեկամուհիս՝ Մեծ նպարչուհին հաղկերայի կամ պարահանդէս կը տարքեր աչքմուքին, մենք՝ կիներս վանդակատ պատուհաններէն կը դիտէինք տեսարանը։

Կիները ամէն տեղ իրենց յատկացուած բաժիններ ունէին, նաեւն մէջ երկաթուղիին մէջ, ճաչարանին մէջ։ Եւ 1922ին յոյներու պարտաթենէն ետք երբ բազմաթիւ չոգեկառքեր փճացած էին, այրեր կը ճամբորդէին վանականներուն նման յիմարութիւններ պէտք է ջնջուին։ Կիներն այլեւս այրերուն ընկերներն ու հաւատարիներն են օժտուած կրթութեան և աչխատանքի հաւասար պատասխանութիւններով և Թուրք ազգը հասած հիմերու վրայ պիտի չինէ ան մը, ոչ թէ հարէմ մը։

Կիներու ազատագրումէն և ֆէսերու ջնջումէն յետոյ կարեւոր էր նաև փոխել օրէնքները։ Հակոյ աչխատանքն ալ այդ է այդ։ Հետզհետէ հաստատուեցան երեկոյեան դասընթացքներ անգրագէտներուն համար, ջնջուեցաւ հին այբուբենը և սկսան ոսրվեցնել նոր լեզուն։ Քէմալ անձամբ գլուխը տնցաւ այդ գործին, գրատախտակ մը, կաւիճ մը իր ձեռքին մէջ։

Կրօնք ու պետութիւն բաժնուեցան, Քէեւ կրօնքը բուծուած չէ, ինչպէս շատեր կը կարծեն։

Ու վերջապէս կիները հաւատարմագիր կը յանձնին, կը վայելեն հաւասար իրաւունքներ։ Արդարեւ, Թուրք բանակումբա կը պնդեն որ իրենք աւելի յառաջացած են քան մենք՝ անգլիացիներս, որովհետեւ իրենց Քղթաստրականն նախարարը կին մըն է և ունին նաեւ կին գաստուրներ։

ՄԱՐԴԻԿ ԻՆՁՊԷՍ ՈՐ ԵՆ

Գրեց ԹՈՒՐԻԿ

Մէյ մը հերոս է. — Վատնգէն չկայ։
Մէյ մը յոզբական. — Թավլիի մէջ։
Մէյ մը վճռական.— Կիներու ներկայութեան։
Մէյ մը ձանձրացող .— Երկար հառերու առեն։
Մէյ մը բարկացած.— Նպատա, ամառվընար և ոգորժութիւն ատած առեն։
Մէյ մը գժգոհ — Իրեն ծառայողէն և Քերթերու պարունակութենէն։
Մէյ մը ազգասէր.— Օդին անդամին գլուխը։
Մէյ մը բամբասող.— Դաւնդը խաղողին չհատած առենը։
Մէյ մը ծիծաղկոտ.— Կնոջ մը Քեւը բանած առենը ականջին բան մը քսզի մը պէս։
Մէյ մը անհամբեր.—Մէկուն սպասած առենը, ժամնաւանդ երբ ուշացողը գեղեցիկ կին է։
Մէյ մը համբերող.— Իրմէ զօրաւորին նախատինքին։
Մէյ մը վախկոտ.— Ծանցանք գործելէ առաջ։
Մէյ մը մելամաղձոտ.— Գիղեցիկ կնոջ հետ առենը։
Մէյ մը ատղ.— Դիւանագիտութիւն ընել և կամ կնոջը կատածները ցրուել ուզած առենը։
Մէյ մը կատակող.— Շրատկ խօսք մը բռած առեն։
Մէյ մը արհամարհող. — Մերժուելէ վերջ։
Մէյ մը մտածկոտ.— Առնելիք չզգանձուած առենը։
Մէյ մը ներկայ է.— քրիզը. քրիզը. քրիզը.

Սառնան. իսկ Գառմաքիւնը այն առենը, որուն ազնուէն պիտի անցնին քյէ-չատ աչքի զարնող մարդիկ։

—Գառմաքիւնը ի՞նչ պիտի ըսէ ձեզի համար, հարցուց հիացուժով մը։

— Գառմաքիւնը պիտի ըսէ որ հակառակ կարգ մը պինդքորներուն. արգելքներուն, Քեզնզ Քէմալ իր կարելին բրաւ, պատասխանեց կազին ծիծաղելով իր չուրջիններուն։

Ծեռոյ խօսեցանք կիներու մասին։

— Ձեր տեսակէտները անոնց մասին քրիստոնեայի մը տեսակէտներն են, դիտել տուի։

— Երբեք, պատասխանեց ան, իմ տեսակէտներս հիմնուած են առողջ տրամաբանութեան վրայ։ Ձէ կրնար ճշմարիտ ռամկավարութիւն առնդել, երբ ժողովուրդին կէսը կապանքներու առակ է։ Բացի այդ կիներն ալ ունին իրենց աչխատանքի բաժինը երկրին վերաչինութեան մէջ։ Հարէմը, քօղը, ֆէսը, վանդակապատ պատուհանը, տեսարանջատումի, բազմակնութիւնը և բոլոր ասոնց նման յիմարութիւնները պէտք է ջնջուին։ կիներն այլեւս այրերուն ընկերներն ու հաւատարիներն են օժտուած կրթութեան և աչխատանքի հաւասար պատասխանութիւններով և Թուրք ազգը հասած հիմերու վրայ պիտի չինէ ան մը, ոչ թէ հարէմ մը։

Կիներու ազատագրումէն և ֆէսերու ջնջումէն յետոյ կարեւոր էր նաև փոխել օրէնքները։ Հակոյ աչխատանքն ալ այդ է այդ։ Հետզհետէ հաստատուեցան երեկոյեան դասընթացքներ անգրագէտներուն համար, ջնջուեցաւ հին այբուբենը և սկսան ոսրվեցնել նոր լեզուն։ Քէմալ անձամբ գլուխը տնցաւ այդ գործին, գրատախտակ մը, կաւիճ մը իր ձեռքին մէջ։

Կրօնք ու պետութիւն բաժնուեցան, Քէեւ կրօնքը բուծուած չէ, ինչպէս շատեր կը կարծեն։

Ու վերջապէս կիները հաւատարմագիր կը յանձնին, կը վայելեն հաւասար իրաւունքներ։ Արդարեւ, Թուրք բանակումբա կը պնդեն որ իրենք աւելի յառաջացած են քան մենք՝ անգլիացիներս, որովհետեւ իրենց Քղթաստրականն նախարարը կին մըն է և ունին նաեւ կին գաստուրներ։

ՇԱՐԺԱՆԿԱՐԻ ԱՇԽԱՐՀԷՆ

Ո՞Վ Է ԺԱՆ ՏԱՔՍ

Ժան Տաքս, մեկը է այն հազուագիւտ արուեստագէտներէն, որոնք իրենց գոյութիւնը կը պարտին իմիճաթիւ արուեստի մը նրբութիւնը ստեղծելու։ Ան իր երիասարդութիւնը անցուցեր է բաւերական ապահարանի մը, ուր յաւ մը բժուկի յետոյ եկած է օգնական։

Գաւերազմէն ետք առաջ 1908ին ան արդէն դերասան էր (Վօտվիլ) բաւորը ուր ներկայացուցած է մեծանուն գրագէս Էմիլ Զօլայի մի քանի ողբերգութիւնները, որոնցմէ ամենեն յուզիչը «Ասոմուարը» խաղցած է մեծ յուզոդութեամբ։ Ճեղոյ կի Տր Մօբսանցի «Մեզօն տը տանսէ» եւ «Գէլ Ամիիճ»։ Նոյն ժամանակուայ դերասաններէ հետ այ՛նով չէին ճանչեր ծարժանկարին եւ կ'տրհամարհէին զայն։ Բայց ժան տաքս ականջ չէր կախեր անոնց տգեղութեանց եւ միտք դրաւ կերպով մը սպեկտակլի ասպարէզը նետուելի, զոր չուտացաւ եւ 1920ին անդամագրուեցաւ հրաժեշտ առաւ բաւորնեն եւ սպեկտակլի ամաքեօր դարձաւ։

Ցեղ մը ժան Տաքս իր յուեերուն մէջ կը գրէ. «այն ժամանակները երբ ես նոր սպեկտակլ մտած էի, ժողովուրդը առուեստագէտներու հանդէպ պաղ վերաբերմունք ցոյց կուտար եւ կամ բնաւ չէր հետաքրքրուեր եւ փոր մաս մրն ալ օտար առուեստագէտներով կը հետաքրքրուեր։ Բայց եւ այնպէս երկու երեք տարի յետոյ մի ինչ ինչ ոգեւորութիւն մը, զոր յուսացուածէն աւելի յագող դուրս եկաւ հանդիսելով անուանի բեմադրիչը որ խօսացաւ մինչ իր խաղացանկին մէջ առնել Տաքսը։ «Աֆուզի լըվէ վուս» են յետոյ ան երեւցաւ պարբերաբար տաս մը ճոնաւոր Ցիլմերու մէջ։

Ֆրանսական թերթերը մեծ գովեստով կը խօսին ժան Տաքսի մասին իբր տարուան ամենամեծ արուեստագէտներէն մէկը զոր կր խոստանայ փայլուն ապագայ։

«Մօճ Սինեի» վերջին թիւերէն մէկուն մէջ կը կարդանք թէ ժան Տաքս ստեղծուած է ապուշի եւ ծիծաղելի դերերուն համար եւ ցոյցպես որպես ողբերգակ, կը հաւատարի անզուգական էմիլ ժանիճնեսի որ տատոնց յետ է սինեմատ իր ճիւանդութեան եւ տկարութեան պատճառաւ։

ՇԱՀԷ-ՇԱՀԱԼԻ

ՀԱՅԿ. ԿԵԱՆՔ

ՀԱՅՈՒՆ ԾԱԽԱԾ ՄԱՐԳԱՐԻՏԸ

Գոյեցիկներ բանակցութեան մէջ են արեւմուտքի հետ, ծախելու համար ցարերու գոհարեղէնները, որոնք մօտ 250 միլիոն տոլար կ'արժեն։

Այդ քարերէն ամենեն գեղեցիկն է «Օրլով» մարգարիտ, որ կ'արժէ 32 միլիոն տոլար։

1772ին. Կոմս Օրլով 400,000 ռոպեդրամ ռուբլիով այդ քարը գնած է Ամսթերտամցի հայ գոհարավաճառ մը եւ ցուիրուած է Կսատրինա բագուհիին։ Ցարգն է 195 քարը։

ԷՆԻՆԱԿԱՆԻ ՁԵՂԾԱՐԱՐՆԵՐԸ

Էնիճնականեն կը հետազրեն Խորհրդային Հայաստանի քէ պետական դրամներ վաճեր, կեղծ հաշիւներ ներկայացուցեր սովորութիւն դարձեր էր բազաքին տնտեսութեան վարչութեան մէջ, այգեղեն ախտաւոր կոմունիստներ կը մասնակցին գեղծումներուն եւ կը զբաղին արբեցողութեամբ եւ էֆեներով»։ Այս անբաստանութեամբ իրենց ախտաւորին հանուեցան եւ դաժ տուեցան Էնիճնականի տնտեսութեան բաժնի վարիչ Մուրատ Դաւոյեան, օգնականը Գրիգոր Զաղիքեան, բաղարի մարութեան վարչութեան պետ Միլոն Զիմներեան, օգնականը Ալեքսի Գրիգորեան, ջրմուղի փոխ Տնօրէն Ալո Մելիքսկեան, տնտեսութեան բաժնի վարիչ Սիսակ Ելբակեան, բաղարի մարութեան վարչութեան գանձապան Աբրահամ Մանուկեան, Թելալի փայտամերուան կայանի ներկայացուցիչ Բարսեղ Սարեան, եւ դեռ ուրիշ պատասխաններ։

Ասոնց դատավարութիւնը տեղի պիտի ունենայ հրապարակային ձեւով։

ՄԱՆՐ ԼՈՒՐԵՐ

Հոկտ. 17ին օդանաւով Թիֆլիսէն Երեւան հասաւ Ամերիկովկասի դատնակցային կառավարութեան կենցգործկոմի (Խորհրդարան) նախագահ Էմհնեթեւ որ այցելելէ յետոյ բաղաքին մէջ տեղի ունեցած տնտեսական ժողովներուն, մեկնեցաւ Նախիջեւան։

*** Գառնիի մէջ երեւան հանուած հնամենական յուշարձանը արեւմտասիրեան համար, նոյն օրուան մեկնեցաւ յանձնախումբ մը նարատարագիտ Ռուինեան ղեկավարութեամբ։ Գառնիի մէջ պեղումներ պիտի կատարուին Ակադեմիայի հնագիտութեան կողմէ։

*** Երեւանի ժողովրդի եւ պատմութեան բանգարանի գեղարուեստական բաժինը վերջերս Էնիճնականի ռուսական բանգարանեն ստացաւ բանի մը նկարներ որոնք կը հարստացնեն Երեւանի բանգարանին ռուսական նկարչութեան պատկերասրահը։ Այդ նկարներուն մէջ կան գործեր Մայեարնիի, Սեմիրադսկիի, Կրամսկոյի Մակովսկիի ստեղծագործութիւնները։

ՏԵՂԱՓՈԽՈՒՄ

ՔԱԽՇԻՇ Ս. ՍՈՒՔԻԱՍԵԱՆ

ՓԱՐԻԶԻ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑՆԵՐԷՆ

Վկայեալ մասնագէտ ներքին եւ մանուկներու հիւանդութեանց

Իր դարմանատունը տեղափոխած է, իր նախկին հդարմանատան կից, անկախ յարկաբաժինով չէնքի մը մէջ (Ժօրժ Փիքօ փողոց. Պալ Իարիսի մօտ և հանրակառքի գծին վրայ), ուր կը դարմանէ Ներքին հիւանդութեանց վերաբերեալ ամենադարդ հիւանդութիւնները ի՛ժշկ. գիտութեան ընձեռած նորագոյն մեթոտներով։

Մանուկներու հիւանդութիւնները կը դարմանուին մասնաւոր հոգածութեամբ եւ մասնագիտական հմտութեամբ։

Ընդունելութեան ժամեր՝ 9—12 (կ. ա.) 3—6 (կ. վ.)

Կիրակի օրեր եւ միւս ժամերուն իր բնակարանը։

ԱՆԳԼԻԱՑԻ ԹԵՐԹՕՂԸ

ԳԱՐԱՄԱԶՈՎ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐԸ

Թարգմ. ՂԱԻԻԶԵ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

Հեղինակ ՖԻՈՏՈՐ ՏՈՍԹՈՒԻԷՎՍԿԻ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

Ե· ԳԻՐՔ

ԹԵՐ ՈՒ ԴԷՄ

Երեւակայէ ծնկեր պզիկ մը, իր տարտփահար ժօրք բազուկներուն մէջ. իրենց չուրջը Թուրքե՛ր։ Հաճելի քօ ժայք մը կ'ինայ անոնց միաքը, կը փայփայեն զայն, կը խնդան՝ զայն խնդացնելու համար, ու կը յոյսին. այդ վայրկեանին, Թուրք մը ժօքէն անոր կ'ուզէ տարճանակ մը։ Պզիկը զուարթօրէն կը խնդայ, կ'երկարէ իր փոքրիկ ձեռքերը տարճանակը առնելու համար։ Ճանկարծ, արուեստագէտը կը քաշէ բլթակը և կը չոխչոխէ անոր գլուխը։ Գեղեցկագիտական տեսարան մըն է այս, չէ՞։ Կրնան Թէ Թուրքերը չտա կը սիրեն վայելքները....

— Եղբա՛յր, ինչո՞ւ այս ամէնը։

— Կը կարծես Թէ ժարդը առաջանն առեղծած է իր պատկերին վրայ։

— Ինչպէս Աստուածը, չէ՞։

*— Բառերդ տեղը տեղին կը զարնես, կրօք Թալեսիոս Համլեթի մէջ։ Կը սիրեմ անիկա։ Բայց գեղեցիկ է քաւ Աստուածգ, երբ ժարդը զայն չինած է իր պատկերին վրայ։ Ինչ առաջ կը հարցնէիր Թէ ինչո՞ւ կրօք այս ամէնը։ Կը տեսնե՞ս, արուեստագէտները սիրող սէկն են ամ ես. կը հաւաքեմ կարգ մը ժանրատեսնութիւններ, ի՛նչ որ կրնամ հաւաքել Թերթերէն, և ի՛նչ որ կը պատահի ինձի, ու առիկա կը ձեւացնէ գեղեցիկ հաւաքածոյ մը։ Լա՛ւ ուրեմն, Եւրոպայի մէջ քրեավարել տարբեր չկան, ժրնէվի մէջ կար Ռիչար անունով մէկը, որ մարդասպան մըն էր։ Ջերբակալուեցաւ, դատուեցաւ ու դատապարտուեցաւ։ Լակատ մըն էր ան՝ իր ծնողքին կողմէ հավիներու վատահուած, և ժեծցած էր առանց պէս-պատանց բան մը սորված ըլլալու։ Գրեթէ մերկ կը պատէր, յաճախ օրեր կ'ապրէր առանց ճաշելու. քիչ մը մեծնալէ վերջ, գողութեան սկսաւ։ Ամենէն վերջը ծերունի մը սպաննեց՝ կողոպտելու համար։ Ատոր վրայ մահուան դատապարտուեցաւ։ Օ՛հ, այս տեսակ մարդիկ զգացումներով չեն խաղար։ Բանտին մէջ քահանաներ, միսիոններ ու բարերար կիներ կը Թափին իր վրայ։ կարգալ ու գրել կը սորվեցնեն, Աւետարանը կը բացատրեն իրեն, ու ի վերջոյ ինք հանդիսատեսրապէս կը խոստովանի իր ոճիրը։ Այն առեն դատարան կը դիմէ. կը գրէ Թէ հրեշ մըն է ինք, Թէ, Աստուած լուսաւորած է զինքը։ Ամբողջ ժրնէվը յուզման մէջ է. բարեպաշտ մարդիկ և բարեգործական ընկերութեանց անդամներ իր բանտը կը վազեն։ կը հաժբուրեն զինքը, կր սեղմեն ձեռքը։ «Դուն մեր եղբայրն ես. լոյսը երեւցա՛ քեզի»։ Ռիչար կ'արտասուէ։ «Այո, ճշմարտութիւնը իմ՛ւ վրաս իմ երիտասարդութիւնս անցած է խավկաղիններով։ Բայց ես պիտի մեռնիմ Աստուծոյ գրկին մէջ»։ կը հասնի վերջին օրը։ Ռիչար, ակարացած, գարձեալ կոկսի լալ, ան կըսէ. «ահա՛ իմ կեանքիս ամենագեղեցիկ օրը. քանի որ ես Աստուծո՛յ քով կ'երթամ»։ «Այո՛, կը պատան քահանաները, գաստուրներն ու բարեհոգի սիկիհներուհ։ Ասիկա քաւ կեանքիդ ամենագեղեցիկ օրն է, քանի որ Աստուծոյ քով կ'երթաս»։ Ամէն մարդ կատափնատ կը դիմէ։ «Մեռի՛ր, եղբա՛յր, մեռի՛ր Աստուծոյ գոգը», կը պատայ Ռիչար։ Ու եղբայրը կատափնատ կը բարձրանայ, գլուխը կը դնէն կիյոթինին տակ ու կը կարեն գլուխը, այդ բարի եգբօր, զոր սրբութիւնը լեցուցած էր։ Շատ յատկանչական կը գտնեմ ասիկա։ Այս գէպքերը յիշատակուած են Ֆրանսական գրքոյկի մը մէջ. անոր Ռուսական Թարգմանութիւնն ալ կայ, ամէն կողմ ձրիաբար կը ղրկուի զանազան Թերթերու իբր յուեերլուած։ Ասկէ զատ, այս պատմութենէն լաւ բան մը չուենինք։ Նիքրատով քերթուածով մը կը պատմէ Թէ մուժիկ մը ի՛նչպէս խարազանի հարուած մը կուտայ իր ձիուն աչքին, ապրկուէ աչքերուն։ Աւիկա ամէնքս ալ տեսած ենք. որովհետեւ չատ Ռուսացած բան մըն է։ Բանաստեղծը կը նկարագրէ ձայրայեղօրէն բեռցուած ձին որ մխրճուած է սայլովը ցեխին մէջ ուրկէ չկրնար զուրս ելլել։ Մուժիկը, կատաղած կը հարուածէ զայն. առանց ըմբռնելու Թէ ի՛նչ կրնէ և իր պատճառած ցաւէն գինովցած։ «Ձի՛ս կրնար, քաչէ ստկայն։ Մեռի՛ր, բայց քաչէ՛»։ Գրասեր կը պայքարի։ Ան կը խարազանէ զայն, կը խարազանէ՛ անպաչպան տեսարանը, կը խարազանէ՛ անոր քաղցր աչքերը։ «ուրկէ արտունքներ կը Թաւալին։ Վերջապէս կը քաչէ, կը քաչէ, կ'ազատէ սայլակը, ու կը քալէ դողալով, չունչ առնել չկամարձակելով, Ներքոյով առած զարնուրելի պատկեր մը կը գտնէ մեր աչքին առջեւ։ Բայց Աստուած ձին ուաւ մեզի՝ գործածելու համար մեր խարազանները։ Թաթարները սար համար սարեղծած են խարազան։ Բայց, մարդիկն ալ կարելի է խարազանել։ Երեւելի պարոն մը «կին» մը սիրով իրենց եաՔնաժեայ ազիկը ծառի ճկուն ճիւղերով կը խարազանեն։ Հայրը կը ժպտի. ճիւղերը փուչեր ունին. աւելի լաւ ուրեմն։ Ամէն հարուածէ վերջ աւելի կը տաքնայ, ատիկա զբօսանք մըն է իրեն համար։ Մարդ կը խարազանէ մէկ վայրկեան։ հինգ վայրկեան, տասը վայրկեան, ու մի՛չա աւելի սիրով։ Գազիկը կը ճչէ. յետոյ ա՛լ չկրնար չճչալ, ձայնը կը խեղդուի։ «Պապա՛, պապա՛, պզիկ պապա»։ Խիղճը մինչեւ գառան կ'երթայ, փաստաբան մը կը վարձուի։ Երկար տանիէ ի վեր Ռուսերը ապուշաբ կը կոչեն վարձքան խղճմտանքը։

(79) (Շար.)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՊԱՏԱՆԵԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՊԱՏԱՆԵԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՊԱՏԱՆԵԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՊԱՏԱՆԵԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

ՏՕՔԹ. ՄԻՍԱՔ Ս. ՏԱՔԷՍԵԱՆ

Նախկին interne բաղապեսական հիւանդանոցին, այժմ Շէֆ ոբ [illegible] St.Elie հիւանդանոցին, հաստատած է իր դարմանատունը (Բոլհիլիբ) Հաճըն քաղի իր սեփական ճոռակերտ շէնքին մէջ։

Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր կ. ա. ժամը 10-12. կ. վ. ժամը 2-6։

St. Elie հիւանդանոցի վիրաբուժութեան, ժանկաբարձութեան, գլուխի, մորքի, վեներական, ճերմկի եւ պզտիկներու հիւանդութեանց մասնագէտ բժիշկները ամէնօր կ'այցելեն դարմանատունը կ. ա. ժամը 10-12։

Եղեամիս, արագ եւ մասնագիտական դարմանում. ադաս հիւանդճերուն ձրի դարմանում Երկուշաբթի եւ հինգշաբթի օրերը կ. վ. ժամը 2-6։

ՍԱՓՐԻԶ ԵԱՄԻԼՔ

(Քաքիւսիճերու եկեղեցիի կից)

Կը յայտարարէ իր յարգելի յաճախորդ եւ յաճախորդուհիներուն որ իր սափրատունը օժտած է ամենավերջին ճոռաձեւութիւններով եւ կահ կարասիքով, ճիշդ նման Փարիզի առաջնակարգ սափրատուներու։ Օրը օրին կ'սպասնայ փարիզեան վերջին մօտիկներ։ Յաճուրդ մասնաւոր կարգադրութեամբ մը օժտուած է ճաեւ տաք եւ պաղ ջուրի իճիճանոս ապահովճերով։ Այնպէս մը կարգադրուած է որ իւրաքանչիւր յաճախորդ ունենայ իր առանձին դարակը, որուն մէջ պիտի պահուին իրեն յատուկ սափրուելու գործիքները։

Մեր գիներ կանոնց համար.— 20 Ս. Ֆ. մազ կտրել, 30՝ մազ գանգուրել, 30՝ մազ վհատեցնել (ելեքտրականութեամբ 50), 35՝ յուսալ յատուկ օճառով որ կարգիկ մազերու թափուիլն ու թեփը, 200՝ մազ ներկել կամ ոսկեզօծել, 30՝ յօճի գեղեցկացնել, 50՝ դէմի գեղեցկացնել (ելեքտրականու թեամբ), 25՝ մաճիքիւր, 50՝ փեռիքիւր ելեքտականութեամբ։

Երիկ մարդոց համար.— 15՝ մազ կտրել, 10՝ ածիլուիլ։ Ամէն օր ածիլուիլ ամսականը 150, շաբաթը 3 անգամ ածիլուիլ ամսականը 95։ Շաբաթը երկու անգամ՝ 70։

Մասնաւոր գիներ դպրոցականներու համար։

Ոտիճ վրայ նստողներ, եթէ կուզեն ազատիլ ցաւերէ, թող փութան անմիջական դարմանի սանելու համար։

Այս բոլոր մեքոճներու շուրջ մասնաւոր դաս առնել ուզողներուն, շատ աժան գիներով կը տրամադրենք մեր ժամանակը։

ՀՐԱՇԱԳՈՐԾ ՄԱՐԴԸ

ԷԼ ՀԱՃ ՄՈՒՀԱՄԵԴ ՊԷՑ ԷԼ ՓԷԼԷՔԻ

Փուքճըլճ առնելու անոր կոչնդիքը ձեր բոլոր փափաքներուն համար։ Ան կը հանդարտեցնէ բոլոր չուարած և առնջուած մտքերը և կը վերադարձնէ անոնց փափաքները։ Կ'ոչնչէ բոլոր ոգևներուն. հիւծութիւնով կը կարդայ մարդուն ժառանգութիւնը. ձեռքի գիծերէն կը կարդայ մարդուն անցած, ներկայ և ապագայ կեանքը. կրնայ հաւկնալ ժուռնութեան, ճամբորդութեան, սիրոյ, առևտուրի, ջննութեանց եւայլն բոլոր գազանիքները։ Այս բոլորը կը ցուցնէ մարդուն, կոչնէ թէ գրուած ըլլար Թուղթի մը վրայ։ Կնոջ եւ ամուսնոյն միջեւ եղած դժուարութիւններն ու տարաձայնութիւնները կը լուծէ Աստծոյ Սուրբ անուններովը եւ Աւետիկան եւ Եւրոպական գիտնականներու փորձառութիւնները օգտագործելու։

Տխուր եղողներուն ուրախութիւն եւ հանգիստ կը պատճառէ. ջղային եւ ժառանգական հիւանդութիւնները կը դարմանէ։ Այս բոլորը մեծ յաջողութեամբ կը կատարէ, Փոլճը ամենամեծ փառաւոր է, անգամ մը այցելել բաւական պիտի ըլլայ։

Հասցէ.— Գէյրութ, Հանդէֆ Ղամի փողոցի առեւտուրի, Թրաճասական հիւանդանոցին մօտ, թիւ 9 բնակարանը

CRÉDIT A L'ÉPARGNE

ՎԱՐԿ ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԵԱՆ

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԵԱՄԲ ԴՐԱՍԱԳԼՈՒԽՆԵՐ ԳՈՑԱՑՆԵԼԸ ՔԱՋԱԼԵՐՈՂ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻԻՆ

Մասնաւոր ձեռնարկ՝ հաստատուած 19 Դեկտ. 1907ի օրէնքին համաձայն

ՀԻՄՆՈՒԱԾ 1886ԻՆ

ՆՄԱՆՕՐԻՆԱԿ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ԱՄԵՆԱՀԻՆԸ

ԸՆԿ. ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ ԻՐ ՇԷՆՔԻՆ ՄԷՋ՝ 11 Place Bellecour LYON

ՊԱՇՏՕՆԱՊԷՍ ԱՐՋԱՆԱԳՐՈՒԱԾ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ԲԱՐՁՐ ԲՕՍՏՔՐՈՒԹԵԱՆ ՄՕՏ

Քրաճսական հովանաւորութեան տակ զճուած երկիրներու Ընդհ. Տնօրէնութիւն

ԱՎԸՆԻ ՄԱՌԲԱԹ, ՇԻՄԱԼԻԻ ՇԷՆՔԸ ։ ՊԷՑՐՈՒԹ

ՑՈՒՑԱԿ N. R. I

Դրամագլուխ մը կազմելու համար հեռեւեալ գումարներով:	Ամսական վճարումներով:
Ֆրանք 60.000	Ֆրանք 150
» 40.000	» 100
» 20.000	» 50
» 12.000	» 30
» 4.000	» 10

ՀՁ տարի ժամանակաբար, ի յայտ եկած այն պարագային երբ ամսական վճարականութիւնները՝

ՅՈՒՂՁ մէկին միջոցաւ տարի, եւ որուն կը մասնակցիմ առանց յաճախութեան բոլոր բիւրեր, ուրիշներ, ճանչ այն բացատրական վիճակահանութեանց որոնք տեղի կ'ունենան, տարիներ բաժնելու համար անցամ ճերուն մէջ։

Իր ունեցած հաստատական պահեստներ եւ ապահովութիւնը

Իր ունեցած տնտեսդ պահեստներ՝

Բնչպէս ճանի

Իրեն յանձնուած դրամագլուխներու ապահով կերպով գործածութիւնը՝ օվկիանոս վրայ՝ Փարիզի, Լիոնի ու Մարսէյլի եւ միւս մնձ քաղաքներու մէջ, ճոյնպէս առաջին կարգի փոխառութիւններով, Իշխանութեանց, պետական արժէքներու եւ այլ արժէքներու վրայ որոնք պետութեան երաշխաւորութիւնը կը վայելեն — բնկերութիւնը դառած են յատուկ հաստատութիւնը՝ որուն ապահովութիւնը ապահովագրելու համար։

Ընկերութեան քանութերուն իրեն անդամներուն ճնորհած առաւելութիւնները անվիճելի են։

ՕՐԻՆԱԿ ՀԱՄԱՐ.— Ընկերութեան վճարելի ամսավճարները կը գանձուին ձեր բնակած տունէն կամ գործատեղէն, վճարանութենէ ետք ամանակցիլ, ինչպէս նաև յառ ունենալ ընկերութեան չհերուան անմիջապէս որ պայմանագրութիւն մը կը կնքուի, փոխառութիւնը առանց անմիջապէս տոկոսի զեղչելու և այլն։ Եւ յառնաւորապէս արձանագրուած սերի մը երբ կը չհի վիճակահանութենէն անմիջապէս կը վճարուի դրամագլուխը՝ ու այս պարագային վճարելի ամսականները կը դադրին պարտք մը ըլլալէ։

Մէկ վճարումով գնումանագրութիւն.— 1950 ֆր.ի մինուճագ վճարումով մը անգամ մը կ'ապահովէ 4000 ֆրանքի դրամագլուխ մը, և տոյն գումարին հրնայ առաջին ամսոյն մէջ ինք ձեր դառնալ, յաւելեալ գումարով մը, ու այս՝ վիճակահանութեան արդիւնքէն կախում կունենայ։

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել՝ Ընդհ. Տնօրէնութեան՝ Ավընիւ Մառբաթ, Շիմալիի շէնքը կամ ընկերութեան բոլոր գործակալներուն։

Լիբանանի և Սիւրիոյ, Այաուիներու եւ Ճէպել Տրուզի բոլոր քաղաքներուն մէջ լուրջ եւ նիւթական երաշխիքներ հայթայթելու ի վիճակի ազնաս. կիցներ կ'ուզուին։

Ամէն առաջարկ դրկել։— Inspection Générale de Syrie et du Grand Liban, Tél. 10—36 Avenue Maarad, B. P. 431, Beyrouth (Liban)

ՏՕՔԹ. Տ. Գ. ԼՈՒՍԱՐԱՐԵԱՆ

ՎԿԱՅԵԱԼ ՓԱՐԻԶԻ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑՆԵՐԷՆ

ԲԻՒ 27 ՔԼԲԻՒՍԻՆՆԵՐՈՒ ՓԼՂՈՑ ՊԱՊ ԻՏՐԻՍ

(Քաբուսիճերու եկեղեցիի ճիշդ դիմաց)

Երիար տարիճերու ընթացքին Փարիզի մէջ իր ուսումը կատարելագործելէ եւ հիւանդանոցներու մէջ մեծ հմտութեան եւ երկար փորձառութիւններ ստանալէ վերջ վերադարձած է Գէյրութ եւ հաստատած իր սեփական դարմանատունը Քաբուսիճերու եկեղեցւոյ ճիշդ դիմաց թիւ 27 Պապ Իտրիս։

Դիեական ամենավերջին մեքոճներով եւ ելեքտրաբուժութեամբ (Diatermo-therapie) ճերմկի եւ ի մասնաւորի կանանց վեներական, Թրանկախոս, ճոր եւ հին ջերմախզութիւն, փրօսթաթի, սերմնամանի, միզամանի եւ անկարողութեան հիւանդութիւններու ու ախտերուն ճամաճափս կը դարմանէ արեան եւ ընդհ. ախտերը, ռօսմաթիզմ (Rhumatisme) մորքային հիւանդութիւններ, մանիսակագոյն ճառագայթներով (Rayon ultra-violet)։ Մասնաւոր ելեքտրականութեամբ (Electro-coagulation) կատարեալ դարմանում կոկորդի amygdaleի եւ Hemoroideի։

Ընդ. ժամեր 8—12 եւ 2—8։ Կիրակի եւ օրական օրեր միայն կէսօր։

ՏՕՔԹ. ԳԷՈՐԳ ԿԷՐԿԷՐԵԱՆ

Վկայեալ Lauréat ճնախկին Interne եւ այժմ մնայուն *ՄԱՍՆԱԳԷՏ* բժիշկ Թրանսական հիւանդանոցի *ԱՋՔԻ, ԲՔԻ, ԿՈԿՈՐԴԻ, ԱԿԱՆՋԻ և ԳԼԽԱՒՈՐ* հիւանդութիւններու բաժնին։

Հիւանդ կ'ընդունի կէսօրէ վերջ ժամը 2—6
իր գիւղիին մէջ rue de Damas, No. 15

Հիւանդները ուզղակի հիւանդանոց կ'ընդունուին իր կողմէ տրուած մուտքարտով։

Աղքատ հիւանդներու ձրի դարմանում, ամէն օր կէսօրէ առաջ ժամը 10—12, հիւանդանոցի դարմանատան մէջ։

ՄԷԹՈՏԻԿ ԿԱՐԻ ԵՒ ՁԵՒԱԳԻՏՈՒԹԵԱՆ

ԿԱՐՃ ԴԱՍԸՆԹԱՑՔ՝ ՄԷԹՈՏ ՓԱՐԻԶԷՆ

Մանօք գերձակուհի ex Անուշ Պաղչճեան, պատիւ ունի ծանուցանել յարգոյ հասարակութեան թէ՝ իր գերձակատունը վերահաստատած է Bab-el-Edris Rue Veyganի, «Լա Սիռիոի խմբագրատան ճիշդ դիմացի նոր օճնը։

Տիկին եւ Օրիորդ հնանդուն ատակերտուհիները կրնան կարճ ժամանակամիջոցի մը մէջ իւրացնել կարճ ու ձեւագիտութիւնը եւ ստանալ իրենց վկայականները։

Նկատի ունենալով ժամանակի ու պարագաները, գիները գիւրամատչելի դարձած են դաս առնող ատակերտուհիներուն եւ վճարման գիւրութիւններ կը տրուին։

Մանրամասնութեանց համար դիմել՝ Bab-Edris, Rue Veygan Immeubl Aleyli Frères, առաջին յարկ։

PHARMACIE DE LA SANTÉ

ԴԵՂԱՐԱՆ ՇԱՀԻՆԵԱՆ ԵՂԲԱՐՑ

ՖՕՇ ՓՈՂՈՑ ԹԻՒ 3

[Նաւահանգիստ իջնողներէն ձախին,
Քաղամապետարանի շէնքին տակ]

Մեր դեղարանին մէջ հրաշխատուած է դեղագրի մը պատրաստութեան համար անհրաժեշտ եղող դեղերու որակն ու քարմութիւնը։

Ունինք նաեւ Եւրոպական պատրաստ դեղերու, parfumerieի եւ առողջապահական առարկաներու ճոխ մթերք։

Մաքրութեան, գիներու չափաւորութեան, եւ ճօդապահութեան համոզուելու ճամար, բաւական է անգամ մը այցելել։

UNITED STATES LINES

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆԱԿԱՆ ԳԻԾ

Աշխարհի ամենէն ապահով, շքեղ եւ արագ նաւերը

(Շաբաթական կանոնաւոր երթեւեկ Հավրէն Շէրպուրկ և Նիւ Եորք)

Նաւերու անուններ		Մեկնումի թուականներ		
Ուաշինկթըն	»	9	Նոյեմբեր	Շէրպուրկէն
Բրէզիտէնթ Հարթինկ	»	16	»	Հավրէն
Մանհաթթան	»	23	»	»
Բրէզիտէնթ Ռուզվէլթ	»	30	»	»
Ուաշինկթըն	»	4	Դեկտեմ.	Շէրպուրկէն
Բրէզիտէնթ Հարթինկ	»	14	»	Հավրէն
Մանհաթթան	»	17	»	»
Ուաշինկթըն	»	28	»	Հավրէն

Մանրամասն տեղեկութեանց համար պէտք է դիմել Ընդհ. գործակալութեան

ՀԻԹԹԻ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐ

Հեռաձայն 8—00, Մատրաք փողոց Գէյրութ, B. P. 511

Հեռագր. նասցէ.— «HITTIFRER»

Քիւն չէր դարձնում։ Պատահում էր, երբ աղջիկների հագուստի համար զանազան թանկագին իրեր էր տանում եւ, երբ Սանամը բանին չէր ստանում, նա իսկոյն լռութեամբ հեռանում էր, առանձնանում էր մի տեղ, և անձնատուր էր լինում խորին տխրութեան։

Այդպիսի դէպքեր, որ պատահում էին ոչ սակաւ անգամ, վիրաւորում էին Սանամի սիրտը, նա վշտանում էր ոչ թէ այն պատճառով, որ նա զրկվում էր այն զուարճութիւններից, որ վայելում էին նրա միւս քոյրերը, ոչ.— Սանամը այդ մասին չատ հպարտ էր,— այլ նա վիրաւորվում էր գլխաւորապէս նրա համար որ խտրութիւն էին դնում նրա և միւսների մէջ և անդադար յիշեցնում էին, թէ «դու անբախտ ես, որովհետև մայր չունես»։

«Այդ հանգամանքները ծնեցրին իմ մէջ մի ջերմ կաթեկցութիւն դէպի դժբախտ աղջկայ վիճակը։

Անցան տարիներ, Սանամը արդէն հասունցած օրիորդ էր դարձել, իսկ ես նորահաս երիտասարդ էի։ Այդ հասակում ամէն բան հասկանում են։

Մի անգամ, երբ մօտենում էր զատկի տօնը, մեւլիքի աղջիկները կարել էին տալիս իրանց համար նոր հագուստներ։ Սանամի համար նոյնպէս ձեւել էին տուել բայց նա ամենեւին չէր չտապում, որ չուտով կարուեն և զատկուայ համար պատրաստ լինեն։ Ես հարցրի պատճառը, նա պատասխանեց.

— Ի՞նչ կանեմ կարմիր չապիկը, երբ սիրտս միչտ սեւ է հագած...։

Նա այլեւս չխօսեց և հեռացաւ։

Ես նկատեցի, որ Սանամի սիրտը այժմ չէր տանջվում այն ցաւերով, որ երեխայութեան ժամանակ չատ անգամ արտասուք էին քորեցնում նրա աչքերից, այժմ նրա տանջանքը բոլորովին հոգեկան էր։

Սանամը մի առանձին մտերմութիւն չունէր դէպի ինձ, նա նայում էր ինձ վրայ որպէս իւր հօր տանը մեծացած սպասուորի վրայ։ Որքան էլ ճնշուած լինէր նրա դրութիւնը, այսուամենայնիւ, նա մեւլիքի աղջիկ էր, իսկ ես՝— նրա հօր մօտ ծառայողի որդին։ Ես չատ էի ուխտատում չօշափել նրա սրտի խորքերը, բայց նա այնքան ծածկամիտ էր, որ երբեք իւր սիրտը բաց չէր անում անոր որ իր չրջապատողներից աւելի համակրութիւն ունէր դէպի նա, և որին պատահած ժամանակ կարող էր հաւատալ և ասել մի քանի խօսք։

Մի անգամ գտայ նրան սարսափելի խռովութեան մէջ, կարծես թէ, սպաննուած լինէր յուսահատութիւնից։ Նա դարձաւ դէպի ինձ այս խօսքերով.

— Աղաչում եմ քեզ, գնիր ինձ համար մի կտոր ափիոն, դա կը լինի իմ առաջին և վերջին խնդրանքը քեզանից։

Իսկոյն հասկացայ նրա միտքը։

— Ի՞նչ կայ, ի՞նչ է պատահել հարցրի ես ոչ սակաւ զարհուրելով։

Նա ուշադրութիւն չդարձրեց իմ հարցերի վրայ, և կրկնեց իւր խնդրանքը աւելի հրամայական ձայնով։

— Ոչ գիտնալու բանը չէ... գնա գնի՛ր, ինչ որ ասում եմ քեզ... հէնց այսօր, հէնց այս րոպէիս... գնա՛, մի ուշացնի...

Ես դուրս եկայ Սանամի սենեակից, նրան այն յոյսի մէջ թողնելով, թէ կը կատարեմ նրա խնդիրքը։ Բայկումը ինձ հանդիպեց մեւլիքի վաղեմի ձիապանը, մի ծերունի, որ ծառայում էր այդ տան մէջ նրա հօր ժամանակներից։ Ծերունին չլսելով որ ես կանչեցի նրան, դանդաղ քայլերով մտաւ ախոռատունը։ Ես հետեւեցի նրան, պատմեցի, թէ ինչ դրութեան մէջ գտայ Սանամին։